

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2017/547,**21. märts 2017,****nõukogu direktiivi 2002/56/EÜ kohase ajutise katse korraldamise kohta seoses kartuli botaanilistest seemnetest saadud seemnekartuli mugulatega***(teatavaks tehtud numbri C(2017) 1736 all)***(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiivi 2002/56/EÜ seemnekartuli turustamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 19,

ning arvestades järgmist:

- (1) Kartuliaretuse uued arengusuunad peaksid võimaldama oluliselt vähendada aretusprogrammide kestust, suurendada geneetilist mitmekesisust ja edendada kombineeritud kasulike omadustega uute sortide aretamist.
- (2) Praegu tunnustatud seemnekartuli tootmise tavad põhinevad kartulimugulate vegetatiivsel paljundamisel mitme põlvkonna jooksul. Põhjenduses 1 nimetatud arengusuundade raames tegeldakse aga ka kartuli paljundamisega seemnete (kartuli botaanilised seemned) abil. Kartuli botaaniliste seemnete abil paljundamisest lähtuvad tavad peaksid võimaldama oluliselt lühendada lõppkasutajate jaoks piisava hulga seemnekartuli tootmiseks vajalikku aega, vähendades samas haiguspuhangute riski.
- (3) Kuna kartuli botaanilistest seemnetest saadud seemnemugulad ei vasta praegu nõudele, mille kohaselt need peavad olema toodetud kooskõlas direktiivi 2002/56/EÜ artikli 2 punkti b alapunkti i kohaste tunnustatud tavadega, on vaja koguda teavet selliste seemnemugulate tootmise ja turustamise kohta, et mõista, milliseid kvaliteedistandardeid ja kontrole on nende kvaliteedi ja tervise tagamiseks vaja, ning kindlaks määrata, millisel etapil või millistel tingimustel võib need sertifitseerimiskavasse kaasata. Seepärast on asjakohane korraldada asjaomaste asutuste järelevalve all direktiivi 2002/56/EÜ kohane ajutine katse seoses kartuli botaanilistest seemnetest saadud seemnemugulatega.
- (4) Asjaomaste seemnemugulate tervis, sordiehtsus ja kvaliteet sõltub kvaliteedi, sordiehtsuse ja tervise tagamisest tootmisprotsessi uuenduslikel alg- ja vaheetappidel. Seega tuleks koguda ja edastada teavet kartuli botaaniliste seemnete ja nendest kasvatatud seemikute tervise, sordiehtsuse ja kvaliteedi kohta, et tagada seemnemugulate vastavus eliitseemnekartulile või sertifitseeritud seemnekartulile esitatavatele nõuetele.
- (5) Siiani on väga vähe teada kartuli botaanilistest seemnetest saadud seemnemugulate tervise ning piisava sordiehtsuse ja -puhtuse säilitamisest tootmisprotsessi jooksul. Seepärast tuleks vastavat teavet koguda ja esitada. Mõne aasta pärast võib tekkida vajadus katseks kasutatud materjali sordiehtsuse ja -puhtuse kohta saadud teave läbi vaadata, et teha kindlaks kõik asjaolud, mis võivad kõnealuse materjali identifitseerimist ja kvaliteeti mõjutada.
- (6) Katses osalevad liikmesriigid peaksid lubama turustada kartuli botaanilistest seemnetest saadud seemnemugulaid. Uuendusliku tootmisprotsessi tõttu tuleks tootjad vabastada teatavatest direktiivi 2002/56/EÜ kohastest nõuetest,

⁽¹⁾ EÜTL 193, 20.7.2002, lk 60.

mis on eelkõige seotud selliste mugulate minimaalse suurusega nende turustamisel, sordiomadustega, põlvkondade maksimaalse arvuga põllul ja väliste plekkide esinemisega.

- (7) Lisaks direktiivis 2002/56/EÜ sätestatud üldistele tingimustele tuleks kartuli botaanilistest seemnetest saadud seemnemugulate turustamise suhtes sätestada eritingimused. Need tingimused peaksid tagama katse hindamiseks piisava teabe kogumise. Seepärast on vaja ette näha registreerimise, jälgitavuse, märgistamise, saagikuskontrolli ja aruandluse eeskirjad.
- (8) Pidades silmas seda, et käesoleva otsusega ette nähtud meetme puhul on tegemist katsega, peaks sertifitseeritava seemnekartuli kogus olema piiratud.
- (9) Võimaldamaks liikmesriikidel kontrollida, et maksimumkogust ei ole ületatud, peaksid tootjad, kes kavatsevad katse raames hakata seemnemugulaid tootma või seemikuid istutama, olema kohustatud teatama kogused, mida nad kavatsevad toota või istutada.
- (10) Katse käigust ülevaate saamiseks peaksid osalevad liikmesriigid igal aastal esitama komisjonile ja teistele liikmesriikidele aruande, milles on esitatud turustatud kogused. Katse lõpus peaksid nad esitama lõpparuande, mis sisaldab eelkõige põldude ja partiide kontrolli tulemusi ning teavet kartuli botaaniliste seemnete ja neist kasvatatud seemikute tervise, sordiehtsuse ja kvaliteedi kohta.
- (11) Selleks et tootjad ja tarnijad saaksid katse raames toota ja turustada piisavas koguses seemnemugulaid ning et pädevad asutused saaksid seda materjali kontrollida ja koguda lõpparuande koostamiseks piisavat ja võrreldavat teavet, peaks katse kestma seitse aastat, mis on direktiivi 2002/56/EÜ artikliga 19 ette nähtud maksimaalne katse kestus.
- (12) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Reguleerimise

1. Liidu tasandil korraldatakse ajutine katse eesmärgiga hinnata, kas kartuli botaanilistest seemnetest kasvatatud istikutest saadud seemnemugulate tootmine teatavatel tingimustel võib olla parem võimalus kui seemnekartulist tootmine ning kas seda võib seega käsitada sordi ja tervise säilitamiseks tunnustatud tavana, nagu on sätestatud direktiivi 2002/56/EÜ artikli 2 punkti b alapunktis i.
2. Katse eesmärk on hinnata järgmisi elemente:
  - a) kas seemnemugulate tootmist vastavalt lõikele 1 võib käsitada tunnustatud tavana direktiivi 2002/56/EÜ artikli 2 punkti b alapunkti i tähenduses ja kas kartuli botaanilist seemet saab käsitada eliitseemnele eelneva põlvkonna seemnena kõnealuse direktiivi artikli 2 punkti c alapunkti i tähenduses;
  - b) kas lõikes 1 osutatud seemnemugulad, mis on väiksemad kui direktiivi 2002/56/EÜ artikli 10 lõikes 1 sätestatud, on aktsepteeritavad;
  - c) kas direktiivi 2002/56/EÜ I lisa punktis 7 sätestatud eliitseemnekartuli ja sertifitseeritud seemnekartuli põlvkondade arvu piirnormist erinev põlvkondade arv on aktsepteeritav;
  - d) kas lõikes 1 osutatud seemnemugulad, mille väliste plekkide maksimaalne määr on suurem kui direktiivi 2002/56/EÜ II lisa punktis 3 sätestatud, on aktsepteeritavad;
  - e) kas lõikes 1 osutatud seemnemugulad säilitavad pärast mitut vegetatiivse paljundamise tsüklit piisava sordiehtsuse ja -puhtuse ja kas selliste seemnemugulate puhul on aktsepteeritav eliitseemnekartuli suhtes direktiivi 2002/56/EÜ I lisa punkti 1 alapunktis b ja sertifitseeritud seemnekartuli suhtes kõnealuse lisa punkti 2 alapunktis b kehtestatud maksimummäärast erinev piirmäär;

- f) kas seemnete kaudu edasikanduvad haigused mõjutavad lõikes 1 osutatud seemnemugulate kvaliteeti ja kui, siis kas nende haigustega seoses tuleks sätestada erinõuded;
- g) kas kartuli botaaniliste seemnete ja neist kasvatatud seemikute tootmise ajal on vaja kehtestada jälgitavuse, sordichtsuse, kvaliteedi ja tervisega seotud erinõuded, et tagada lõikes 1 osutatud seemnemugulate kvaliteet, identifitseerimine ja tervis, ning
- h) milline tootmisviis on liidus valitsevate põllumajandus- ja kliimatingimuste korral kõige sobivam kartuli botaanilistest seemnetest sertifitseeritud seemnekartuli tootmiseks.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „kartuli botaanilised seemned“ – liidus toodetud kartuliseemned botaanilises tähenduses;
- b) „katseks kasutatavad seemikud“ – liidus kartuli botaanilistest seemnetest kasvatatud istikud, mis on ette nähtud teiste kartulite tootmiseks;
- c) „katseks kasutatavad seemnemugulad“ – liidus katseks kasutatavatest seemikutest kasvatatud seemnemugulad;
- d) „katsematerjal“ – kartuli botaanilised seemned, katseks kasutatud seemikud ja seemnemugulad.

Artikkel 3

Liikmesriikide osalemine

1. Katses võivad osaleda kõik liikmesriigid.
2. Liikmesriik, kes otsustab katsest osa võtta (edaspidi „osalev liikmesriik“), teavitab oma osavõtust komisjoni ja teisi liikmesriike.
3. Osalev liikmesriik võib osalemise igal ajal lõpetada, teavitades sellest vastavalt komisjoni ja teisi liikmesriike.

Artikkel 4

Ametlik sertifitseerimine ja erandid direktiivist 2002/56/EÜ

Osalevad liikmesriigid võivad kuni 31. detsembrini 2023 ning artikliga 5 ette nähtud koguselise piirangu ulatuses ametlikult sertifitseerida katseks kasutatavaid seemnemugulaid eliitseemnekartulina või sertifitseeritud seemnekartulina kooskõlas direktiivi 2002/56/EÜ asjakohaste sätetega, kui need seemnemugulad vastavad käesoleva otsuse artiklite 6 ja 7 nõuetele ning neid on aretanud, tootnud või säilitanud käesoleva otsuse artikli 8 kohaselt registreeritud isikud, eeldusel et kõnealused katseks kasutatavad seemnemugulad kuuluvad sorti, mis vastab ühele järgmistest tingimustest:

- a) see on loetletud ühtses põllukultuuride sordilehes vastavalt nõukogu direktiivi 2002/53/EÜ ⁽¹⁾ artiklile 17;
- b) selle on heaks kiitnud teised liikmesriigid vastavalt direktiivi 2002/53/EÜ artiklile 3;
- c) esitatud on kehtiv taotlus kõnealuse sordi heakskiitmiseks vastavalt direktiivi 2002/53/EÜ artiklile 3.

⁽¹⁾ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/53/EÜ ühise põllumajandustaimsortide kataloogi kohta (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 1).

Esimese lõigu kohaldamisel käsitatakse katseks kasutatavaid seemnemugulaid sordi ja tervise säilitamiseks tunnustatud tava kohaselt kasvatatutena, nagu on osutatud direktiivi 2002/56/EÜ artikli 2 punkti b alapunktis i, ja eliitseemnele eelneva põlvkonna seemnest kasvatatutena, nagu on osutatud kõnealuse direktiivi artikli 2 punkti c alapunktis i.

Direktiivi 2002/56/EÜ I lisa punkti 1 alapunkti b ja punkti 2 alapunkti b ning II lisa punkti 3 ei kohaldata.

Direktiivi 2002/56/EÜ artiklit 10 ei kohaldata katseks kasutatavatest seemikutest saadud mugulate suhtes.

Artikkel 5

Koguseline piirang

Artikli 4 kohasel sertifitseerimisel ei tohi iga osaleva liikmesriigi poolt katseks kasutatavate seemnemugulate hulk ületada 0,3 % toodetud seemnekartulist või kümnet hektarit osalevas liikmesriigis kõnealusel aastal maha pandud seemnekartulist.

Iga aasta 30. aprilliks deklareerivad kõik tootjad sertifitseerimisasutusele selle kasvupinna suuruse, millel nad kavatsesid kõnealusel aastal katseks kasutatavaid seemnemugulaid kasvatada.

Artikkel 6

Katseks kasutatavate seemikute ja kartuli botaaniliste seemnete kvaliteeti, sordiehtsust ja tervist käsitlevad nõuded

Katseks kasutatavad seemnemugulad tuleb kasvatada katseks kasutatavatest seemikutest, mis vastavad I lisa A jaos sätestatud nõuetele ja on kasvatatud kartuli botaanilistest seemnetest, mis on saadud puhaste vanemaliinide sugulise ristamise teel ning vastavad I lisa B jaos sätestatud nõuetele.

Artikkel 7

Põlvkondade maksimaalne arv

Erandina direktiivi 2002/56/EÜ I lisa punkti 7 esimesest ja teisest lõigust on kartuli botaanilistest seemnetest saadud eliitseemnekartuli ja sertifitseeritud seemnekartuli põlvkondade arv neli.

Katseks kasutatavatest seemikutest saadud mugulad on esimene põlvkond.

Artikkel 8

Kartuli botaaniliste seemnetega paljundamise teel saadud kartulisortide aretajate, tootjate ja säilitamise eest vastutavate isikute registreerimine

1. Iga osalev liikmesriik peab ja ajakohastab avalikku registrit katsematerjali tootvate ja turustavate füüsiliste ja juriidiliste isikute kohta.

2. Lõikes 1 osutatud isikud esitavad sertifitseerimisasutusele registrisse kandmise taotluse. Kõnealune taotlus peab hõlmama kõiki järgmisi elemente:

- a) nimi, aadress ja kontaktandmed;
- b) asjaomase sordi nimi.

Kõnealused elemendid on registris esitatud iga isiku kohta.

*Artikkel 9***Märgistamine**

Lisaks direktiivi 2002/56/EÜ kohaselt nõutavale teabele on eliitseemnekartulina või sertifitseeritud seemnekartulina turustatavate katseks kasutatavate seemnemugulate pakenditel või mahutitel ametlik etikett II lisa A jaos esitatud märkega.

Katseks kasutatavate seemikute mahutitele on lisatud tarnija koostatud dokument, mis sisaldab II lisa B jaos esitatud teavet.

Kartuli botaaniliste seemnete pakenditel on tarnija etikett II lisa C jaos esitatud teabega.

Ametlik etikett, katseks kasutatavate seemikute mahutitele lisatud dokument ja tarnija etikett antakse välja vähemalt ühes Euroopa Liidu ametlikus keeles.

*Artikkel 10***Jälgitavus**

Osalevad liikmesriigid tagavad katsematerjali jälgitavuse.

Teisele tarnijale katsematerjali üle andev tarnija peab arvestust, mis võimaldab tal iga katsematerjali eksemplari puhul kindlaks teha tarnija, kellele ta selle üle andis.

Tarnija, kellele katsematerjal üle anti, peab arvestust, mis võimaldab tal iga katsematerjali eksemplari puhul kindlaks teha tarnija, kes talle selle üle andis.

Tarnijad peavad käesolevas artiklis osutatud arvestust 31. märtsini 2024.

*Artikkel 11***Ametlikud kontrollid**

Osalevate liikmesriikide sertifitseerimisasutused teevad katsematerjali tootmise ja turustamise ametlikke kontrollid. Ilma et see piiraks direktiivi 2002/56/EÜ artikli 23 kohaldamist, hõlmavad sellised ametlikud kontrollid vähemalt järgmist:

- a) toota kavatsetavaid koguseid käsitlevate deklaratsioonide ja turustatud koguseid käsitlevate teadete õigsuse kontrollimine;
- b) kartuli botaaniliste seemnete analüütiline puhtus, muude liikide seemnete sisaldus ja idanevus;
- c) tootja ja iga katsematerjali turustava isiku vastavus käesoleva otsuse nõuetele.

Esimese lõigu punktiga b seotud kontrollid toimuvad vähemalt kord aastas. Need hõlmavad asjaomaste isikute valduste ning kartuli botaaniliste seemnete ja katseks kasutatavate seemikute tootmiseks kasutatavate põldude ja kasvuhoonete kontrollimist.

*Artikkel 12***Teatamis- ja aruandluskohustused**

1. Iga aasta 28. veebruariks teatavad tarnijad osaleva liikmesriigi vastutavale ametiasutusele nende poolt eelmise aasta jooksul turustatud katsematerjali koguse. Osalevad liikmesriigid peavad arvestust turustatud katsematerjali koguste üle. Kõnealune teave tuleb esitada, kui sertifitseerimisasutus seda nõuab.

2. Iga osalev liikmesriik esitab iga aasta kohta järgmise aasta 31. märtsiks komisjonile ja teistele liikmesriikidele aastaaruande, mis sisaldab III lisas osutatud teavet, kui see teave on kättesaadav. Selles aruandes on alati esitatud teave turustatud katsematerjali koguste kohta ja (kui see on teada) liikmesriigi kohta, kelle jaoks katsematerjal oli ette nähtud. Kõnealune aruanne võib sisaldada mis tahes muud teavet, mida osalev liikmesriik vajalikuks peab.
3. Iga osalev liikmesriik esitab 31. märtsiks 2024 komisjonile ja teistele liikmesriikidele lõpparuande, mis sisaldab III lisas osutatud teavet. See aruanne sisaldab hinnangut katse tingimuste ja vajaduse korral uue katse korraldamise mõttekuse kohta. Kõnealune aruanne võib sisaldada mis tahes muud teavet, mida osalev liikmesriik katse eesmärgi seisukohalt vajalikuks peab.
4. Enne 31. detsembril 2023 osalemise lõpetanud osalev liikmesriik esitab oma lõpparuande osalemise lõppemisele järgneva aasta 31. märtsiks.

Artikkel 13

Adressaadid

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 21. märts 2017

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Vytenis ANDRIUKAITIS

I LISA

ARTIKLIS 6 OSUTATUD NÕUDED

A JAGU

Katseks kasutatavatele seemikutele esitatavad nõuded

1. Seemikud peavad olema praktiliselt vabad kvaliteeti mõjutada võivatest kahjulikest organismidest või haigustest või nende märkidest või sümptomitest, mis vähendavad kasutusväärtust, ning eelkõige järgmistest kahjulikest organismidest: *Rhizoctonia solani* Kühn, *Phytophthora infestans* (Mont.) de Bary, *Alternaria solani* Sorauer, *Alternaria alternata* (Fr.) Keissl., *Verticillium dahlia* Kleb., *Verticillium albo-atrum* Reinke & Berthold, kartuli keerdlehisuse viirus, kartuliviirus A, kartuliviirus M, kartuliviirus S, kartuliviirus X ja kartuliviirus Y.
2. Seemikute hulgas ei tohi olla varrepõletikuga seemikuid.
3. Seemikud peavad olema piisavalt sordiehtsad ja -puhtad.
4. Seemikud peavad olema praktiliselt vabad defektidest, mis mõjutavad nende kui istutusmaterjali kvaliteeti ja kasutusväärtust.

B JAGU

Kartuli botaanilistele seemnetele esitatavad nõuded

1. Seemned peavad olema sordiehtsad ja -puhtad.
  2. Seemnete kasutusväärtust vähendavate haiguste ja kahjulike organismide määr peab olema võimalikult madal.
  3. Analüütiline puhtus, muude taimeliikide seemnete sisaldus ja idanevus peavad olema piisavad, et tagada seemnete kui katsematerjali kvaliteet ja kasutuskõlblikkus.
-

II LISA

ARTIKLIS 9 OSUTATUD MÄRGISTUSNÕUDED

- A. Artikli 9 esimeses lõigus osutatud märges „Kartuli botaanilistest seemnetest kasvatatud seemikud, ELi eeskirjade ja standardite kohane ajutine katse“.
- B. Artikli 9 teises lõigus osutatud teave:
- 1) märges „ELi eeskirjade ja standardite kohane ajutine katse“;
  - 2) vastutava ametiasutuse ja vastava liikmesriigi nimi või nende lühendid;
  - 3) tarnija registreerimis- või loonumber;
  - 4) tootja nimi;
  - 5) partii viitenumber;
  - 6) liik, märgitud vähemalt botaanilise nimega;
  - 7) sort;
  - 8) kogus (istikute arv);
  - 9) tootjaliikmesriik;
  - 10) märges „Kartuli botaanilistest seemnetest kasvatatud seemikud“;
  - 11) vajaduse korral töötlemisviis.
- C. Artikli 9 kolmandas lõigus osutatud teave:
- 1) märges „ELi eeskirjade ja standardite kohane ajutine katse“;
  - 2) vastutava ametiasutuse ja vastava liikmesriigi nimi või nende lühendid;
  - 3) etiketi kinnitamise eest vastutava tarnija nimi ja aadress või avaliku registri registreerimiskood;
  - 4) partii viitenumber;
  - 5) liik, märgitud vähemalt botaanilise nimega;
  - 6) sort;
  - 7) tootjaliikmesriik;
  - 8) märges „Kartuli botaanilised seemned“;
  - 9) deklareeritud neto- või brutomass või seemnete deklareeritud arv;
  - 10) juhul, kui on märgitud mass ning on kasutatud granuleeritud pestitsiide, puhtimisaineid või muid tahkeid lisandeid, lisandi laad ning ligikaudne puhaste seemnete massi ja kogumassi suhe.

III LISA

ARTIKLI 12 KOHASELT ARUANNETES ESITATAV TEAVE

1. Artikli 8 lõike 1 kohaselt registreeritud isikute arv.
  2. Kartuli botaaniliste seemnete, katseks kasutatavate seemikute ja seemnemugulate turustatud kogus ja vajaduse korral liikmesriik, mille jaoks kartuli botaanilised seemned, katseks kasutatavad seemikud ja seemnemugulad olid ette nähtud.
  3. Kartuli botaaniliste seemnete analüütilise puhtuse, muude taimeliikide seemnete sisalduse ja idanevuse kontrolli tulemused ning kasutatud analüüsimeetodid ja kasutatud lubatud hälbed.
  4. Kartuli botaaniliste seemnete partii suurust ja proovide sobivat suurust kindlaks määrata võimaldav teave, sh seemnetest proovide võtmise meetodite kirjeldus ja kasutatud lubatud hälbed.
  5. Katseks kasutatavate seemikute sordiehtsuse ja -puhtuse kontrolli tulemused ning kasutatud meetodid ja kasutatud lubatud hälbed.
  6. Mugulate ja deformeerunud mugulate sordiehtsuse ja -puhtuse kontrolli tulemused.
  7. Riigisiseste võrdluskatsete tulemused.
  8. Kasutajate hinnang kartuli botaanilistest seemnetest saadud seemnekartuli tervise ja kvaliteedi kohta.
  9. Kulude ja tulude analüüs, mis võimaldab järeldada, kas kartuli botaanilistest seemnetest saadud seemnemugulate tootmine on seemnekartuli tootmise parem alternatiiv.
-